



Unik "Bond-bil" i norsk eie

Stirred, not shaken

Bond-filmprodusenten Harry Saltzman bestilte i 1970 en unik versjon av Ford Mustang. Bilen er nå i norsk varetekt. Vi har sett den, og ble ikke ristet, men rørt.

TEKST: GEIR SVARDAL FOTO: EGIL NORDLIEN/ARKIV

Den 25. februar 1970 ruller enda en Ford Mustang av rullebåndet i Dearborn utenfor Detroit. Ikke en helt vanlig Mustang, men en Convertible 428 CJ Ram Air. Lakkert limegrønn metallic. Etter kundens ønske er en god del ekstrautstyr på plass. Som automatgiret Select-Shift Cruiseomatic. Og en elektrisk klokke. Goodyear-dekk med hvite sidevegger. Skivebrems foran. Servostyring. Klimaanlegg.

Kunden, Harry Saltzman, er ingen hvem som helst. Det var ham som – snaue ti år tidligere, sammen med Albert R. Broccoli – sørget for at Ian Flemings romanfigur James Bond ble en av tidenes store filmhelter.

Saltzman nyter å sitte bak rattet i sin heller sjeldne Mustang. Ikke i USA, men i Buckinghamshire, England. Der han bor mesteparten av sitt liv. Hans amerikanske *pony car* er den eneste av 47 Cobra Jet Ram Air-versjoner fra 1970 som er laget for eksport. Og derfor enestående i sitt slag.

Etter hvert selger Saltzman Mustangen videre til et annet Bond-





Saltzmans og Binders eks-Mustang er ikke akkurat noen fryd for øyet pr. i dag. Bilens verdi ligger i at den er sjelden, og dessuten har tilhørt to berømtheter i amerikansk/britisk filmindustri.

ikon, Maurice Binder. Han er såkalt "title designer" for Bond-filmene. Det er Binder som står bak den geniale innledningen, der du gjennom et pistolløp ser Bond komme ruslende, for så å bråsnu seg og skyte mot den tenkte angriperen. Blod renner, kvinneskikkelser danser og glir over lerretet – og kanskje synger Shirley Bassey "Diamonds are forever"?

Binder bor også i England. Og han tar vel vare på bilen. Service og reparasjoner foregår stort sett hos Simpsons of Wembley. Der blir for eksempel radiatoren fikset den 8. februar i 1976. En lampe som angår girskift blir også erstattet, og hornet og starteren reparert. Regningen kommer på 145 pund.

Helt sikkert overkommelig for en kjent profil fra filmbransjen. Men årene går, og etter hvert selger Binder sin Mustang til samleren John Aidan Liddell, en nær slektning av en av britenes største flygerhelter fra første verdenskrig. Mustangen forsvinner tidlig inn på et lager, sammen med et par snes andre biler.

Der står den i nye år. Av og til blir den startet, og kjørt noen kilometer.

Bare for å sørge for at pakninger, kalipere og hjulsylindere ikke tørker ut. Og slik er ståa i en Mustangs livsløp, da en nordmann, Sverre Kahrs, lenge etterpå begynner å interessere seg for deler av Liddells samling.

Han kjøper to Mustanger av briten. En jadegrønn, som i dag vil få enhver forbigående til å stanse opp og glo. Og en litt slitt kabriollet, med en historie som smaker av gale vitenskapsmenn, infame mordere, vakre kvinner og Vodka Martini – "shaken, not stirred". Harry Saltzmans Mustang ender sommeren 2007 opp i Oslo.

Cowboy

Sverre Kahrs og samboeren Kari Kaldahl driver bilbedriften Cars AS (www.sverrekahrsracing.no) på Kalbakken i Oslo. På verkstedet skrur det villig vekk på amerikanske muskelbiler som ikke ble født i går. En nydelig jadegrønn Mustang og en oransje en får siste finpussen, før de skal stilles til skue blant arts-frender, i et treff ute på Tyrigrava Kro og Pub. Der bør de finne nye eiere.

I butikken bugner det av ettermarkedsgodis for amcar-gjengen.

Vi spaserer forbi lystgass og annet dop for muskelbiler, i retning bakrommet og lyden av en kaffetrakter som putrer på høygir. Vi tenker oss i gamlesofaen, og slurper antioksidanter mens vi lytter.

Blant annet om parets fortid som drosjeeiere. Et yrke de ga seg med, da løyvene ble slengt etter gud og hvermann. "Det ble helt Texas", som Kahrs formulerer det. Da var det mer fristende å jobbe med cowboyer.

Så de to tok fagbrev som bilmekanikere i godt voksen alder, og satset på amerikanske biler.

– Tanken var at vi primært skulle selge deler til slike. Men vi oppdaget fort at det var stor etterspørsel etter ettersyn. I dag driver vi med restaureringer, ombygginger, reparasjoner, service og vedlikehold, forteller Kahrs.

Kahrs og Kaldahl kjøper også inn spesielle amerikanske biler, når de får teften av dem, eller når en kunde etterspør en modell. Markedet for slikt er bra i Norge. 50- og 60-årenes amerikanske bilikoner setter fortsatt spor etter seg i furet værbit.

Vi snakker også om Sverre Kahrs karriere i dragracing. På midten av

90-tallet satte han tre europeiske rekorder på kvartmila. Så han vet hva akselerasjon er, for å si det sånn. Kahrs beretter om eksperimentet på den legendariske Santa Pod-banen, der en Formel 1-bil fikk flying start fra 200 meter bak startstreken, og likevel ble tatt igjen av en Top Fuelbil – før 150 meter var tilbakelagt. Artig historie.

Kahrs er også mannen som fikk Asgeir Borgemoen til å satse aktivt i dragracing. De som husker godt, minnes kanskje Fritt Fram-episoden (barne-TV) der Asgeir leter etter Vaske, og liksom snubler over en dragster på stripa på Gardermoen. Tar seg en tur. Og blir bitt av fartsbasillen. Morsom historie, den òg.

Men ingen av disse historiene er så gode som den vi egentlig er kommet for å høre. Den om en Mustang eid av sentrale Bond-folk.

Rask bil

– Vi ble tipset om at det befant seg noen spesielle Mustanger hos en samler i England. Det var en eldre mann som ikke hadde tiltro til at familien ville ta seg av bilparken hans når han ikke lenger satt i førersetet



Ford Mustang Convertible 428-4V CJ Ram Air

Årsmodell: 1970
Motor: V8, 7013 ccm
Ytelse: 340 hk
Egenvekt: 1520 kg
Eier: Sverre Kahrs
Tidligere eiere:
Harry Saltzman, Maurice Binder
og John Adrian Liddell



Det ble ikke laget mange 1970-modell Mustanger med 428-CV Ram Air-motor, og bare én for eksport. Og du skulle ikke være en hvem som helst for å bli eieren av den.



Harry Saltzman i prat med Roger Moore, som spilte James Bond i syv filmer – fra *The Man with the Golden Gun* (1973) til *A View to a Kill* (1985).

Harry Saltzman

■ Født 27. oktober 1915, død 28. september 1994. Teater- og filmprodusent, født i Canada. Mest kjent som co-producer av de første ni James Bond-filmene, i tett samarbeid med Albert R. Broccoli. Faktisk er det Saltzman som har æren for at Bond ble film. Han var begeistret for Ian Flemings roman "Goldfinger", og la i 1961 inn bud på filmrettighetene. Året etter gikk han i partnerskap med den kjente produsenten Albert R. Broccoli. (Kilde: Wikipedia)



Maurice Binder sammen med Sheena Easton, som sang tittelmelodien til filmen *For Your Eyes Only*. Hun er dessuten den eneste sangeren som også har vært synlig i tittelsekvensen.



Maurice Binder

■ Født 25. august 1925, død 4. april 1991. Stuntkoordinator og såkalt "tittel designer" for 14 James Bond-filmer, fra "Dr. No" fra 1962 til "Licence to kill" i 1989. Mest kjent for å ha kreert den legendariske åpningssekvensen i filmene, der Bond sees gjennom et pistolløp, snur seg og skyter, slik at "blod" renner nedover skjermen. Det er videre Binder som har laget alle kvinneprofilene som danser og vrirker på seg i åpningssekvensene. (Kilde: Wikipedia)

Sverre Kahrs er genuint opptatt av amerikanske biler. En del av jobben hans går ut på å spore opp spesielle eksemplarer. Det var sånn han ramlet over Saltzman og Binders gamle Mustang.

selv. Så han ville avvikle den, mens det ennå var tid, forteller Kahrs.

De sjekket blant annet denne artikkelens Mustang opp mot chassisnummeret. Og skjønte at den var gull! Bare 47 kabrioletter med den aktuelle motorkombinasjonen – en R-kodet sylteters Cobra Jet-motor – var produsert. Og kun én for eksport. Det var den som sto i England.

– Men dette visste selvsagt samlere også, og den kostet oss dyrt, smiler Kahrs. Som av samme grunn ikke regner med å tjene så mye på den. Han selger den gjerne til en nordmann, men antar at Mustangen returnerer til hjemlandet.

– Jeg tror den blir mest verdsett i USA. Vi har allerede følere ute der, og senest i natt fikk jeg en telefon fra en interessent. Slike biler er gode investeringsobjekter, og mye morsommere enn papir. De kan jo brukes! Men det er mulig vi velger å pusse Mustangen helt opp igjen, og satser på å stille den ut på en auksjon "over der".

Sverre Kahrs har selv nøydt seg med å kjøre Mustangen ut og inn av verkstedet og lageret. Men selv om amerikaneren aldri har fått gå bananas på stripa på Gardermoen, vet han at den har store fartsressurser.

– Disse modellene har offisielt 340 hester, men i virkeligheten har de antakeligvis rundt 400. De ble testet av motormagasiner på kvartmila, og der gikk det styggfort

unna. Kvartmila er for øvrig en fin distanse å teste en bils akselerasjon og fartsressurser på. Jeg har aldri skjönt dette med 0–100 km/t, for ikke å snakke om tiden på én kilometer. De fleste biler akselererer knapt på den siste halve kilometeren, benytter Kahrs anledningen til å fortelle oss motorjournalister.

En eventuell kjøper er vel uansett mer interessert i dokumentasjonen som finnes på Mustangen, enn i bilens fartsressurser.

– Vi har originale registreringsdokumenter, og haugveis med skriftlig materiell som bekrefter bilens historie, sier Kahrs. Og gir oss en bunke kopier som bekrefter dette.

Mustangen skal visstnok også ha vært brukt som kulisse i en James Bond-film. Så etter besøket hos Cars AS, drar jeg rett til videoutleien og får med meg to av de tre første Bond-filmene som ble laget etter 1970.

En torsdags kveld med "Diamonds are forever" og "Live and let die" gir null resultat. Derimot blir jeg barnlig henrykt over å se Harry Saltzmans og Maurice Binders navn i fett format på rulletekstene.

Den siste filmen jeg antar var aktuell med en statistrolle for produsentens private bil, får hvile i fred. Jeg gidder ikke bruke tid på "The man with the golden gun", siden vi allerede har "the men with the lime green Mustang Convertible".

geir.svardal@hm-media.no

